

Dinar de Carnestoltes

Alpens

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Nucli urbà. c/ Ramal, 3. Alpens
Emplaçament El Casino d'Alpens

Coordenades:

Latitud: 42.11912
Longitud: 2.10226
UTM Est (X): 425790
UTM Nord (Y): 4663392

Classificació

Número de fitxa 08004 - 118
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Nucli urbà d'Alpens](#)
[El Casino](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dj., 13/07/2006 - 02:00

Descripció

El dinar de Carnestoltes s'emmarca dins els dinars col·lectius que se celebraven tradicionalment el dimarts de Carnestoltes dins el context de la caritat cristiana envers els pobres. Antigament el dia abans de Carnestoltes es visitava les masies d'Alpens per captar fons pel dinar, i el mateix dia del dinar es passava

per les cases del poble. Després a la plaça s'instal·laven unes llargues taules i la cuina amb tres o quatre olles penjades dels clemàstecs i un bon foc, i hi prenien part tant la gent del poble com els pagesos de la rodalia. Es feia un brou de peus de porc, ossos d'esquena, caretetes.... després es coïa l'escudella i es menjava amb la carn d'olla. Cadascú s'havia de portar plat i forquilla i es feia una crida per la vila avisant que el dinar estava preparat. Llavors tothom agafava lloc a la taula que era beneïda pel rector abans de menjar. El dinar també s'oferia als indigents o forasters que aquell dia es deixaven caure per la plaça. Segons explica Josep Barniol, els pobres i captaires solien arribar el dia abans i s'anaven repartint per les balmes del voltant del poble per passar-hi la nit, essent la de la Vall la que tenia més cabuda i on se n'hi podien trobar més colla. Al matí es reunien tots a la plaça a dinar i al vespre tornaven proveïts a la balma, l'endemà marxaven. A partir dels anys 50 del segle XX es deixà de fer escudella i es començà a coure arròs. Més endavant els pobres es van acabar i la festa s'anava perdent fins que es començà a rebre gent que arribava al poble, i la festa es va revitalitzar. Ara el dinar, que es fa al Casino, consta de 4 o 5 paelles d'arròs amb conill que cadascú s'ha de finançar. La tarda sempre s'amenitza amb un bon ball.

Observacions:

La fotografia 1 ha estat cedida per l'Ajuntament d'Alpens, i les fotografies 2 i 3 han estat extretes de la pàgina electrònica de l'Ajuntament d'Alpens: : www.alpens.org

Història

El dia de Carnestoltes havia estat una de les festes més típiques i populars d'Alpens, comparable en importància a la Gala o la pròpia Festa Major. Fins i tot durant el franquisme mantingué la seva vigència, tot i que la gent no es disfressava. L'organització d'aquesta festa era en mans d'una comissió de joves, que un o dos dies abans, anaven a les pagesies a buscar viandes (ous, cansalada, peus de porc, etc.) que després es venien a les cases del poble. El dia de la festa es feia un gran dinar a la plaça Major, on se sumaven els captaires que per casualitat s'hi deixaven caure. El marc de la festa participativa es troba en el context de la caritat cristiana envers als pobres, mitjançant la qual tot el poble oferia un menjar col·lectiu als indigents (PLANES:1999). Joan Amades recull el dinar col·lectiu a Alpens amb el nom d'escudella.

Bibliografia

BORRALLERAS, G, Josep Barniol, del Carnestoltes d'Alpens, entrevista dins La Rella, revista quinzenal del Lluçanès, 24 de febrer de 2006, número 148.

Fulletó d'Alpens, editat l'any 1996.

PLANES, J.A, Alpens. Una història del Lluçanès: pagesos, paraires i carlins, Ajuntament d'Alpens, 1999.

